

u kojima se održavaju galopne utrke. Prvi jugoslovi. d. održan je 1921.

Derbi, španj. tvornica motocikla male zapremine; osvojila 4 PS za proizvođače i 5 PS za vozače; za D. je vozio A. Nieto.

derek čipe (mad.), rvanje: bočno bacanje hvatom ruke i trupa.

dereze, planinarstvo: specijalna dodatna obuća za brže i sigurnije hodanje po snježnim i zaleđenim padinama; sastoji se od metalnog okvira koji se remenima pričvršćuje na potplat, a na njemu je 6—14 zubaca. Poznata jugosl. izvedba su Avčinove dereze.

Derganc, Stane (1893—1981), reprezentativac i trener u sp. gimnastici. Sudjelovao u reprezentaciji Jugoslavije na PS 1922 i 1926 (oba puta srebrna medalja ekipno); na PS 1922 drugi na ručama i treći u višeborju.

Dernač, Vlado (1912), sekretar Komiteta za fizičku kulturu pri Izvršnom vijeću Skupštine SR Slovenije; kao sp. radnik djelovao u različitim sp. organizacijama — od nogometa do šk. sporta; vrlo intenzivno surađivao u akciji »naučimo plivati« i na području sp. aktivnost invalida. Dobitnik Bloudekove nagrade Saveza za tjelesnu kulturu Slovenije (1979).

Derniković, Adalbert (1922), nastavnik tjel. odgoja; reprezentativac u velikom rukometu sa 5 nastupa, jugosl. rekorder u trčanju na 400 m (1945); bavio se još nogometom, stolnim tenisom, košarkom, skijanjem i gimnastikom; skijaški učitelj. Bio je član SK Trešnjevka (1938—40), Atletskog kluba Dinamo (1945—53) i Rukometnog kluba Zagreb 1945—53). Trenirao žensku ekipu RK Zagreb i mušku ekipu RK Borac. Član je Predsjedništva Gradskog saveza školskih društava za fizičku kulturu, Saveza za fizičku kulturu općine Črnomerec, predsjednik Općinskog saveza školskih društava za fizičku kulturu Susedgrada i dr. Dobitnik je Majске nagrade Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH (1976).

Dernovšek, Janez (1921—43), stolnotenisač, član SSK Ilirija (Ljubljana), ekipnog prvaka Jugoslavije 1933—34 i HAŠK (Zagreb). Sudjelovao u NOR.

Derny-utrka, biciklizam: cestovna utrka, nazvana prema franc. konstruktoru motocikla A. Dernyju (prvi put Bordeaux—Paris, 1983) i utrka na trkalistu (prvi put na šestodnevnoj utrci, 1954 u Bruxellesu); biciklist vozi u zavjetrini neposredno iza zadnjeg točka Dernyjeva motocikla, za razliku vožnje s motornim vodstvom, gdje je u visini zadnjeg točka motocikla, na posebnom nosaču valjak.

desauski petoboj, sistematizirane vježbe, izdvojene iz niza prirodnih kretnji koje je propagirao odgojni zavod Philanthropinum, osn. 1774 u njem. gradu Dessauu. D.p. je obuhvaćao trčanje, skakanje, penjanje, nošenje tereta i balansiranje. Preko d.p. tjel. je vježbanje ušlo u nastavni program osnovnih građanskih škola.

descendeur, speleologija: metalni pribor ili sprava s kolutima za spuštanje istraživača ili nekog tereta pomoću užeta.

desetka, bowling: naziv za uspjeh u igri ako se prvim hicem poruši svih 10 čunjeva; poslije toga, u tom polju otpada drugi hitac; u tom slučaju rezultatu prvog hica pribrajaju se oboreni čunjevi iz dva pokušaja s idućeg polja, tj. oboreni čunjevi iz dva naredna pokušaja računaju se dvostruko. Takav uspjeh bilježi se u zapisniku nakom »x«.

desetboj, atletika: vrsta višeborja za muškarce; od 1912 u programu OI. U dva uzastopna dana desetbojci sudjeluju na natjecanju u pojedinim disciplinama ovim redom:

prvi dan — trčanje na 100 m, skok udalj, bacanje kugle, skok uvis i trčanje na 400 m; drugi dan — trčanje na 110 m preko prepona, bacanje diska, skok motkom, bacanje koplja i trčanje na 1500 m. Vremenski razmak između pojedinih disciplina mora biti najmanje 30 min. Redoslijed natjecanja u pojedinim disciplinama određuje se ždrijebom, a u trkačkim disciplinama natjecatelji se razvrstavaju u grupe po 3 ili više natjecatelja. U skoku udalj i svim bacačkim disciplinama svaki natjecatelj ima pravo na tri pokušaja. Poslije svake discipline objavljuje se br. osvojenih b. i zbroj b. do tada održanih natjecanja. Pobjednik je natjecatelj koji osvoji najveći zbroj b. u svih 10 disciplina. Bodoje se po višeborjskim tablicama IAAF. Kod jednakog zbroja b., bolji je onaj koji ima najveći br. bodova u bilo kojoj disciplini.

Desgrange, Henri (1865—1940), franc. pionir biciklizma, direktor sp. lista L'Auto; inicijator biciklističke utrke Tour de France. God. 1893 postavio prvi SR u vožnji na 1 sat (35,325 km).

deskriptivna notacija, šah: opisno označivanje znakova, u upotrebi u zemljama engl. i španj. govornog područja sve do 1981. U d.n.: a) svaka figura označava se velikim početnim slovom svog imena (K, D, L, S, T, P); b) osam vertikalnih linija gledajući slijeva nadesno za bijelog, odn. zdesna nalijevo za crnog, označavaju se prema figurama koje se na njima nalaze u početnom položaju (DT, DS, DL, D, K, KL, KS, KT); c) osam horizontalnih redova označavaju se br. 1 do 8, s tim da se crni počinje brojiti od svog dijela šahovnice; d) pješaci se označavaju prema linijama na kojima stoje u početnom položaju (DTP, DSP, DIP, DP, KP, KLP, KSP, KTP). Svako od 64 polja je dakle dvoznačno definirano, već prema tome da li se na ploču promatra iz perspektive bijelih ili crnih figura.

desna dama, kuglanje: naziv za čunj br. 3 (prva d.d.) i čunj br. 8 (zadnja d.d.).

DESETBOJCI:

1. D. THOMPSON	3. K. BENDLIN
2. N. AVILOV	4. R. JOHNSON

desna ruka, konjički sport: izraz za jahanje pri kojem je d.r. jahača okrenuta prema središtu maneža.

desna strana, kuglanje: zajednički naziv za čunjeve na pozicijama br. 3, 6 i 8.

desna ulica, kuglanje: desni veliki prolaz između čunjeva na pozicijama br. 1, 3, 5, 8 i 9; najidealnije mjesto za rušenje najvećeg mogućeg br. čunjeva.

desne uzde, jedrenje s jedrom u desni bok, odn. s lijevim škotama, pri čemu je jedrilica obično nagnuta na lijevi bok.

desni borbeni položaj, rvanje: jedan od osnovnih stojećih borbenih položaja u kojemu natjecatelj desnom nogom iskoracuje naprijed udesno, a o razmaku između nogu ovise da li će rvač zauzeti visoki, srednji ili niski d.b.p.

desni čunj, kuglanje: naziv za svaki čunj koji se nalazi desno od sredine čunjskog postolja, tj. od čunjeva na pozicijama 1, 5 i 9.

desni pomagač (engl. prop), ragbi: jedan od trojice igrača prve linije skupa.

desno sidro, kuglanje: naziv za čunjeve na pozicijama br. 1, 3, 6 i 7.

Despot, Nikola (1912), profesor tjel. odgoja, mr s područja kineziologije, viši predavač za atletiku Fakulteta za fizičku kulturu u Zagrebu; reprezentativac i savezni trener u atletici. Prije Aprilskog rata član SK Hajduk (Split). Poslije Oslobođenja obavljao razne funkcije u atletskoj sekciji FD Slavija (Za-

